

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Difficultas I. An dentur & quid sint species.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

non possumus, quia non possent stare in gradu remisso, cum gradu opposito intenso. Quod ipsum sic ulterius proponitur. Quorum inchoatio poni non potest, illa nunquam possunt poni, sed posito habitu intenso, alius contrarii habitus, non potest poni inchoatio, quia inchoatio habitus contrarii, est ipse habitus in gradu remisso, quem tu dicis, stare non posse, cum habitu intenso.

RATIO secunda. Posito uno habitu intenso, non potest alius naturaliter poni æque intensus, qui sit contrarius illi, neque etiam minus intensus, seu remissus, ergo absolute nunquam poterit poni alius habitus contrarius.

RATIO tertia. Si qualitates contrariæ & pugnautes, possunt secum stare in gradu remisso, ergo & illi habitus.

RESPONDEBIS. Ponendum esse habitum alium contrarium, cum prior defierit.

CONTRA. Quia ille contrarius expelli deberet per aliquam formam, hæc autem forma non est nisi habitus oppositus, qui habitus ut probatum, non apparet qui introduci posset, cum habitus remissus, non possit stare, cum intenso opposito. *Addo* pluralitas præteritorum actuum ad nihil conducet, si cum existit actus, non est productus gradus habitus aliquis, non est autem productus gradus aliquis habitus oppositi, si intensus habitus, cum remisso stare non potest.

Denique experimur remissam in aliquo facilitatem & postea subsequi maiorem, & quidem stante intensa inclinatione in oppositum, quod ostendit, stare habitum in gradu remisso cum opposito intenso habitu.

ASSERO tertio. *Casu quo aliquis acquirat habitum virtuosum intensum, posse diviniter oppositum illi habitum virtuosum conservari.* Ratio quia ut dicitur & defenditur in materia de penitentia, potest adveniente peccato, diviniter conservari gratia, ergo poterit conservari & habitus virtuosus. Resolvitur etiam ratio hujus asserti in principium negativum, quia id scilicet non implicat contradictionem. Ea quæ in oppositum objici possunt, solvuntur eo loco in dicta materia, & videri in simili possunt quæ dicta sunt de possibilitate coexistentiæ amoris & odii.

INFERES. Quod tota impossibilitas quæ est inter duos habitus oppositos, inde oriatur; quia scilicet petit unus in præsentia sua, non conservari alium. *Addit* Oviedo, quod contra communem sententiam, non difficulter defendere quis posset, non opponi oppositos formaliter habitus, etiam naturaliter; ad eum modum, quo secum stant cognitiones intensissimæ & oppositissimæ, ad oppositissimos actus voluntatis prælucentes, & qua ratione, composibiles sunt species duorum oppositorum actuum intellectus, quodque corrumpantur illi habitus, non nisi ex defectu exigentiæ diuturnæ dura-

tionis, si actibus, duratio illorum non promoveatur. *Reliqua de habitibus sparsim in Theologia.*

QUÆSTIO IV.

De speciebus in communi.

TRACTATIO de speciebus, non solum in Philosophia, sed etiam in Theologia locum habet, unde in Theologia agitur de specie impressa Dei, de speciebus angelicis, &c. Hic præcipue agitur de speciebus impressis, nam de specie expressa, jam alias actum est.

DIFFICULTAS I.

An dentur & quid sint species.

ASSERO primò, *dari species.*

Adfero hinc discursum quem videre potes, etiam in prima parte, ubi de Lumine gloriæ fundatum in doctrina Aristotelis. Sensatio itemque intellectio, est quædam consonantia seu similitudo & proportio, sensus & sensibilis, intellectus & intelligibilis, qua sublata non fit sensatio. Siquidem ratio ipsius sensationis est hæc ipsa consonantia, hinc Philosophus secundò de anima textu 123. hanc dicit esse causam, propter quam excessus seu exsuperantiæ corrumpunt sensoria, & sensationes, quia si fortiter sensorio incidat motus, solvitur proportio, quæ erat ratio sensus. Sicut & tollitur consonantia & tonus, percussis fortiter vel nimium extensis chordis. *Manifestum est*, inquit, *Aristoteles loco citato propter quod sensibilibus exsuperantiæ, corrumpant sensoria; si namque fortior sit sensorio motus, solvitur ratio, hoc autem erat sensus, sicut & consonantia & tonus percussis fortiter fidibus.* In quibus verbis totam rationem sensationis in prædictam attemperationem sensibilis cum sensorio refert. Præterea non aliam ob causam sensibile positum supra sensorium non facit sensum, nisi quia tali suppositione, tollitur consonantia dictæ similitudinis, inter sensibile & sensum; quando enim visibile Es ponitur supra oculum, non fit visio, idcirco; quia ut fiat, necesse est inter oculum & colorem fieri consonantiam, seu assimilationem visus ad visibile ut sibi assimilentur secundum quod sunt in actu, hoc quidem visus, hoc verò visibile in actu, cum enim color non sit in se similis actu potentiæ visivæ, siquidem hæc est diaphana seu perspicua, ille non, fit postea talis actu, mediante aëre, vel aqua, vel aliquo simili diaphano, quod illuminatur ad præsentiam coloris, & hoc lumen, facit istam consonantiam. Quod autem dicit de lumine, dicit etiam de speciebus, quæ etiam faciunt

faciunt consonantiam potentiae & objecti. Ex hoc ulterius discursu inferebat idem in Theologia, quod Deus sine lumine gloriae videri non possit, & quod visio Dei fieri non possit, sine consonantia videntis & visi, quae fieri non potest, nisi medio lumine gloriae.

RESPONDERI potest, hunc discursum in pluribus non satisfacere. Quia imprimis videtur confundere consonantiam & proportionem in actu primo quae concedo, quod fiat per lumen vel species, & inter proportionem & consonantiam in actu secundo quae fit productione notitiae, cum tamen haec duae consonantiae, distinguere debeant. Certè enim receptio principii facientis consonantiam potentiam, non est in intellectu v.g. formalis similitudo objecti, aliàs deberet in sola passione consistere intellectio, sicut & consonantia in actu primo, stat in sola passione specierum. Deinde si distincta est consonantia in actu primo, & consonantia in actu secundo, licet verum sit, quod sine consonantia in actu secundo non possit fieri nec intellectio nec visio, cum ipsa visio & intellectio, ut supponitur, sit illa consonantia in actu secundo, intellectio autem v.g. non potest esse sine intellectu; fallum tamen erit, quod sine consonantia in actu primo, non possit fieri sensatio & intellectio, non est enim ratio, cur illam proportionem, quae provenire debet à lumine vel speciebus, se solo Deus supplere non possit. Denique quamvis sint aliqui sensus qui connaturaliter sine proportionem in actu primo, non exeant in actum secundum, id tamen non est universale, quia si tangatur ferrum ignitum, sequitur quidem laesio sensus, sed non sequitur, objectum non fuisse perceptum; fuisse autem illic improprietatem inter sensum & sensibile, vel ipsa sensus laesio ostendit. *Hinc alia*

RATIO asserti est. Quia saepe objectum est absens, & saepe improprietatum, hinc debebat dari aliud vices objecti supplens, & magis eidem proportionatum, hoc autem nihil aliud est, nisi species. Deinde ex infra dicendis, colligitur nisi ponantur species visibiles, multae experientiae salvari non poterunt, de quibus infra. Denique arguendo à definitione ad definitum, dantur qualitates loco objecti completivae potentiarum, in ordine ad agendum. Ergo dantur & species, antecedentis probatio, ex dicendis in particulari de speciebus, colligitur.

ASSERO secundò: *Species impressas esse qualitates loco objecti completivas potentiarum in ordine ad percipiendum objectum.* Potius usurpo terminum ly completivae, quam ly determinativae, quia determinatio ad actum non potest salvari, sine actuali exercitio potentiae, & ita, dum dicit Schola Thomistica, praedeterminari nos ad agendum, hoc ipso subintelligit, actum secundum potentiae praedeterminatae, debere poni,

Item dum modi dicuntur esse determinativi, exigunt etiam actuale exercitium illorum, quae determinant. Jam autem tot dantur species, quae receptae in potentiis, non hoc ipso faciunt esse potentiam in actu secundo perceptivam objecti, alias tot semper simul haberemus cogitationes, quot species, nihilque unquam recordaremur nos cogitasse, quia semper idem cogitaremur, id autem, quod in praesenti aliquis nescit, nemo recordatur, sed id quod praeteriit. Quod si possitis speciebus, non determinamur, hoc ipso ad actum secundum, potius dici debent species, completivae potentiarum, quam determinativae, quia ly completivae ex usu & acceptione, non significat hoc ipso esse potentiam in actu, quae completa dicitur, sed tantum pro sua parte, esse paratam, si caetera adsint paria. Et licet quidem dentur aliquae potentiae, quae hoc ipso, quod recipiant species, prodeant in actum secundum, qualis est visiva, auditiva &c. Quia tamen hoc universaliter non competit speciebus, & saltem divinitus impediibile est, fit ut non possint species definiri rigore loquendo, per hoc, quod determinent potentiam.

Addidi autem istas species, esse qualitates, completivas loco objecti; quia gratia v.g. est qualitas, completiva voluntatis in ordine ad agendum supernaturaliter, & tamen non est species, quia non supplet locum objecti, sed est instrumentum Dei, in ordine excedenti. Caeterum in processu discursuum, non raro à nobis usurpatur hic etiam terminus, quod species determinent, volumus enim loqui cum multis, praecipue, quia videtur potentia sine speciebus, esse quasi indifferens ad operandum, quia ergo hanc indifferenciam tollunt species, ideo etiam per nos, interdum dicuntur determinare species potentiam.

DIFFICULTAS II.

De aliis naturam concernentibus speciebus, & earum divisione.

ASSERO primò: *Speciem impressam non esse similitudinem formalem objecti.*

RATIO prima est ex recentiori Suarez. Quia scilicet ut sint species impressae similitudo formalis, id & superfluum est, & sufficit virtualis representatio. Quod ipsum probatur, quia vel ideo species impressae essent imago formalis, quia ponuntur loco objecti, & hoc non, quia non semen plantae, ponitur loco plantae, & tamen non est imago formalis plantae, vel ideo esset species impressa imago formalis, quia v.g. in intellectu ordinatur ad cognitionem, quae est imago formalis, & hoc etiam titulo non debet esse imago formalis; quia potentia, habitus, lumen